

ה"ת 49978/04/21 - רהף נמר נגד משטרת ישראל

בית משפט השלום בעכו

ה"ת 49978-04-21 נמר נ' משטרת ישראל תחנת עכו
תיק חיצוני:

בפני כבוד השופטת שושנה פיינסוד-כהן
מבקשת
נגד
משיבה
משטרת ישראל
החלטה

1. לפני בקשת המבקשת, כי יורה בית המשפט על החזרת תפוס, רכב המצוי בבעלותה מ.ר 1514137 (להלן גם: "**הרכב**") תוך שימוש בסמכותו לפי סעיף 34 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], התשכ"ט-1969 (להלן: "**הפקודה**").
2. לטענת המבקשת, הרכב חולט ונתפס על ידי משטרת ישראל מסיבה שאינה ידועה לה, בלא שהנה חשודה בכל פעולה חוקית, כי אם לאחר עיכובו של אחיה, מוחמד נמר, בידי משטרת ישראל. המדובר ברכב אשר נועד לשמש עבור אחותה הנכה של המבקשת ואימה הזקוקה לטיפול וסיעוד.
3. בטרם דיון בבקשה התעוררה שאלת סמכותו המקומית של בית משפט זה לדון בה.
4. המבקשת הגישה בקשתה בפני בית משפט זה. בתגובה לבקשה ולקביעת מועד הדיון בפני הגישה המשיבה בקשה להעברת הדיון לבית משפט השלום בירושלים בטענה להעדר סמכות מקומית לבית משפט זה.
5. המבקשת טוענת לסמכותו המקומית של בית משפט זה, הנלמדת משתיקת המחוקק בסוגיית הסמכות המקומית בפקודת סדר הדין הפלילי, כפי שאף נפסק בע"ח 28433-06-14.
6. המשיבה מתנגדת לקיומו של דיון בבית משפט זה מחמת טענה לחוסר סמכות מקומית. המשיבה מתארת כי הרכב נתפס לטענת המאשימה במסגרת חקירה רחבת היקף בענף העגורנים, בשיתוף פעולה של גורמי חקירה רבים, בחשד לביצוע עבירות על פי חוק מע"מ, פקודת מס הכנסה, עבירות מרמה, זיוף, רישום כוזב במסמכי תאגיד והלבנת הון. על פי הממצאים שבידי המאשימה, למבקשת אין כלל רישיון נהיגה והרכב משמש את אחיה, מר מוחמד נמר, אחד החשודים המרכזיים בפרשה, ואף נתפס ברשותו. הרכב נתפס כחלק מתפיסת "רכוש בשווי" על פי חוק איסור הלבנת הון, בכדי לאפשר למדינה להמשיך בחקירה ולהבטיח חילוט עתידי של

הרכוש.

7. המשיבה מפנה לכך, כי המבקשת הנה תושבת ירושלים, היחידות החוקרות הן יחידות ירושלמיות, העבירות בוצעו בירושלים והרכב נתפס בירושלים. כך שכל הזיקות מקימות סמכות מקומית לבית משפט השלום בירושלים, בהיקש לסעיף 3 לחוק המעצרים. כלל הצווים בפרשה הוצאו בבית משפט השלום בירושלים ובו מתקיימים הליכים שונים בקשר לתפוסים שנתפסו במהלך החקירה. גם משיקולי יעילות ולנוכח היקף הפרשה קיימת הצדקה לדון באותו בית משפט. בנסיבות העניין ולנוכח מקום מגורי המבקשת, אין ספק כי הבקשה נועדה לסכל את החקירה ולהטריח את היחידה החוקרת.

8. המבקשת הגישה תגובה נוספת ביום 26.4.20 (להלן גם: "**כתב תשובה**"). בתשובתה טוענת, כי אין רלוונטיות להפניה לסעיף 3 לחסד"פ שעניינו במעצר אדם ואינו נוגע להחזרת תפוס המוסדר בפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) ולא בחסד"פ סמכויות אכיפה ומעצרים. שיקולי נוחות של המבקשת אינם גוברים על שיקולים משפטיים. אין רלוונטיות לטענות בעניין מורכבות חקירה המתנהלת כנגד אחיה של המבקשת ואינה נוגעת לה.

9. סעיף 34 לפקודה שכותרתו "**מסירת התפוס לפי צו**" מורה, כי הסמכות לדון בהחזרת חפץ על פי בקשת שוטר מוסמך או אדם התובע זכות בחפץ נתונה לבית משפט השלום. לשון הסעיף או הוראת סעיף אחרת בפקודה, אינה נוקטת צמצום באשר לסמכותו המקומית של בית המשפט.

10. התפוס אשר החזרתו מבוקשת הנו רכב אשר נתפס ברשותו של אחי המבקשת, במסגרת חקירה פלילית מתנהלת כנגדו בפרשיה רחבת היקף בירושלים ובנסיבות בהן למבקשת הטוענת לזכות ברכב, כלל אין רישיון נהיגה.

11. אין חולק, כי המבקשת הנה תושבת ירושלים, כי היחידות החוקרות הן מירושלים, כי העבירות בוצעו לכאורה בירושלים וכי הרכב נתפס בירושלים. המבקשת אינה חולקת על עובדות אלו. חרף כל זאת הוגשה בקשה זו להחזרת תפוס בבית משפט השלום בעכו.

12. המבקשת מפנה לפסיקה משנת 2014 על פיה, בהעדר הסדרה או קביעת סמכות מקומית ברורה עלי חוק, נדחתה טענת חוסר סמכות מקומית ולמשל בע"ח (נצרת) 28433-06-14 אורי נ. מדינת ישראל, אליה מפנה המבקשת. באותו עניין קבע בית המשפט, כי אמנם "**ניתן להסכים עם המאשימה, כי מבחינת מדיניות ראויה רצוי כי בקשות להשבת תפוס תוגשנה לבית המשפט אשר יש לו, לא רק סמכות עניינית, אלא גם זיקה גיאוגרפית למקום ביצוע העבירה או למקום מושבה של היחידה החוקרת**", ואולם לא שוכנע כי המדובר בלקונה, חסר חקיקתי או הסדר שלילי. בית המשפט דחה את תחולת מבחן הזיקות על פי סעיף 3 לחסד"פ ופסק, כי,

"סופו של דבר, כל עוד לא הסדיר המחוקק את כללי הסמכות המקומית בבקשות להשבת

עמוד 2

תפוס, כמו ביתר הבקשות המוגשות על פי הפקודה, אינני רואה כיצד ניתן לקבוע כי בית משפט השלום בעפולה איננו מוסמך לדון בבקשות".

13. למול פסיקה זו, ניתנה לאחרונה פסיקת בית המשפט העליון בבש"פ 5894/20 מדינת ישראל נ. מועתז דיבא (16.9.20). באותו ענין, אשר עניינו דיון בהחזרת תפוס לאחר הגשת כתב אישום, קבע בית המשפט כי **בהעדר הסדר חיובי המקנה סמכות ברורה על פי לשון החוק, יש לפנות אל תכלית החקיקה**. בית המשפט עמד על כך כי בסעיפים 34-35 לפקודה נזכרה הערכאה המוסמכת- בית משפט השלום, מה שאין כן בסעיפים 36-37 לפקודה (שאינם ממין עניינו). באשר לכך קבע בית המשפט -

"... ופעמים, כמו בענייננו, אין מניעה כי המותב שבקי ורגיל בפרטי התיק, יכריע בבקשה להחזרת תפוס. ככל שאין מניעה לעשות כן, ישנה עדיפות ברורה בקיום הדיון בעניינו של התפוס, לפני המותב שדן בתיק העיקרי. כך נאמר בבש"פ 998/05 פפיסמדוב נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקה ח (20.03.2005) (להלן: עניין פפיסמדוב): "הדרך הנכונה היא הפניית המבקש אל בית משפט השלום בראשון לציון, אשר בידו לשקול את הנושא גם במונחי צרכיו של התיק הפלילי שבפניו, וזאת לאחר שמיעת טענות הצדדים, לאזן ולהחליט לפי ראות עיניו. הדעת נותנת [...] כי בית המשפט יידרש, מעבר למחדל כאמור, לנחיצות שבהחזקת התפוסים לצרכי המשפט המתנהל בפניו, קרי לראיות שבו". התוצאה שאליה הגיע בית המשפט המחוזי, תסכל אפשרות כזו. בשעה שיוגש כתב אישום לבית המשפט המחוזי, בקשות להחזרת תפוס, ידונו בהכרח לפני מותב אחר, בדרגת בית משפט השלום. נוכח האמור, טעמים שביעילות דיונית תומכים בהקנאת הסמכות להורות מה יעשה בחפצים תפוסים, לערכאה שאליה הוגש כתב האישום.."

באותו עניין נפסק,

"הראנו לדעת, כי טעמים שבאחידות סדרי הדין וביעילות ההליך הפלילי, מובילים למסקנה שלפיה משעה שמוגש כתב אישום, הסמכות לדון בעניינם של תפוסים הכרוכים באותו הליך, מסורה בידי הערכאה שאליה הוגש כתב האישום.."

14. עניינו הרואות, מגמת הפסיקה הברורה הנה לעדיפות לקיומו של דיון בעניינו של התפוס בערכאה המבררת ובפני המותב הדן בתיק העיקרי ובעניינו בית משפט השלום בירושלים. המבקשת לא הצביעה על כל זיקה עניינית או מקומית לבית משפט זה. דומה כי טעמים של יעילות דיונית והן מטעמים של אחידות בסדר הדין הפלילי דרך המלך לבירורה של הבקשה הנה לבית המשפט השלום בירושלים.

15. ואולם בענייננו המדובר בשלב בו התפוסים מוחזקים על ידי המשטרה, בשלב החקירה וקודם להגשת כתב האישום. בשלב זה מורות הוראות החוק, כי הסמכות העניינית נתונה לבית משפט שלום. על פניו ועל אף שמטעמי מדיניות שיפוטית, שיקולי יעילות, אחידות דיונית בהליכים פליליים היה נכון להורות על קיום הדיון בירושלים, טעמים שבמדיניות משפטית אשר לאורם ניתנה פסיקת בית המשפט העליון בבש"פ מועתז הנ"ל, הרי

שבעניינו, בשלב קודם להגשת כתב האישום ולאור קיומו של הסדר חיובי בהוראות החוק איני מוצאת כי קיימת בפני בית משפט זה הוראת חוק המקנה לו סמכות להורות כי על אף הקניית הסמכות שבדין לדון בבקשה, אין הוא מוסמך לעשות כן.

16. סעיף 78(א) לחוק בתי המשפט (נוסח משולב), התשמ"ד-1984, קובע כי הסמכות להעביר דיון מבית משפט שלום במחוז אחד לבית משפט שלום במחוז אחר, כאשר לשניהם קנויה סמכות עניינית ומקומית לדון באותו הליך, מוקנית לנשיא בית המשפט העליון או שופט אחר שהוא הסמך לכך.

(א) הליך מסוים שהובא או שיש להביאו לפני בית משפט מחוזי או בית משפט שלום במקום אחד, רשאי נשיא בית המשפט העליון או שופט אחר של בית המשפט העליון שהוא הסמיכו לכך להורות שיהיה נידון בבית משפט של אותה דרגה במקום אחר; ובלבד שלא תינתן הוראה לפי סעיף זה לאחר התחלת הדיון אלא בהסכמת השופט שהחל לדון בו.

17. סעיף 78(ב) לחוק בתי המשפט קובע מה הם השיקולים שעל נשיא בית המשפט העליון, או השופט שהסמך, לשקול שעה בה יכריע בבקשה להעברת דיון-

(ב) בהחלטה לפי סעיף קטן (א) ישקול נשיא בית המשפט העליון או שופט אחר של בית המשפט העליון שהוא הסמיכו לכך, לפי העניין, את מידת הפגיעה הצפויה בבעלי הדין כתוצאה מההעברה, את המרחק בין בית המשפט שממנו הועבר ההליך לבין בית המשפט שאליו הועבר ואת הבטחת נגישותם של בעלי הדין לבית המשפט.

(הדגשה שלי - ש.פ.כ.)

18. כלומר, כל עוד לא הוגשה בקשה לנשיאת בית המשפט העליון וניתנה בה החלטה המעבירה את הדיון לבית משפט השלום בירושלים, חובה על ערכאה זו, קרי על מותב זה, לדון בבקשה אשר הונחה לפניו, שכן קיימת סמוכת עניינית ומקומית מקבילה לזו אשר לבית משפט השלום בירושלים.

19. כל השיקולים שהעלתה המשיבה יכולים להישקל על ידי נשיאת בית המשפט העליון בלבד, או שופט מטעמה, אך אל על ידי ערכאה זו ומותב זה. הדרך פתוחה בפני המשיבה להגיש בקשתה לנשיאת בית המשפט העליון. כל עוד לא תונח בפני החלטה אחרת, חובה עלי לקבוע מועד לדיון בבקשה לגופה.

המשיבה תפעל על פי מיטב שיקול דעתה.

20. הצדדים מוזמנים לדיון ליום 3.5.21 בשעה 14:30.

המזכירות תשלח העתק ההחלטה לצדדים.

ניתנה היום, ט"ו אייר תשפ"א, 27 אפריל 2021, בהעדר
הצדדים.